

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/5/2016
Identifikačné číslo spisu:	2307213957
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2307213957.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Mamateyova 17, 850 05 Bratislava, proti povinnému: 7 days, s.r.o., 925 83 Žihárec 280, o 729,01 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12Er 807/2007, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála, so sídlom exekútorského úradu Košice, Moyzesova 34, 040 01 Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 19. marca 2014, č. k. 10CoE 407/2013-29, takto

rozhodol:

Dovolanie súdneho exekútora o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta uznesením zo 7. marca 2013 č. k. 12Er 807/2007-12 zamietol návrh súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála (ďalej len exekútor) z 26. júla 2012 (č. l. 7 - 8 spisu) na zastavenie exekúcie. Toto svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikovaním ust. § 29, § 46 ods. 1, § 57 ods. 1 písm. h/, § 58 ods. 2 Exekučného poriadku (zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, teda Exekučného poriadku) a vecne nedostatočným zisťovaním /ne/majetnosti povinnej zo strany súdneho exekútora, ktorý šetril jej majetkové pomery len prostredníctvom výzvy, ktorú adresoval jednak priamo povinnej a jednak prostredníctvom výzvy adresovanej dňa 5. marca 2012 Obecnému úradu Veľké Leváre a napokon taktiež nevyužitím i ďalších možností šetrenia majetkových pomerov povinnej exekútorom.

Na odvolanie súdneho exekútora vec prejednal Krajský súd v Trnave ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 19. marca 2014 č. k. 10CoE 407/2013-29 tak, že odvolanie odmietol.

V odôvodnení poukázal na ust. § 251 ods. 4, § 202 ods. 2, § 218 ods. 1 písm. c/, § 374 ods. 4, § 201 a § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p., § 57 ods. 1 písm. c/, § 58 ods. 5 a § 37 ods. 1 Exekučného poriadku.

Odvolací súd uviedol, že z ust. § 251 ods. 4 O. s. p. vyplýva zásada podpornej použiteľnosti ustanovení O. s. p. aj v tých prípadoch, v ktorých Exekučný poriadok neobsahuje inú (rozumej odchylnú) alebo za určitých okolností i žiadnu úpravu (v ktorom prípade však treba zvažovať ešte i účel a konštrukciu

oboch takýchto právnych úprav a ich prípadnú kompatibilitu - zlučiteľnosť). Ust. § 202 ods. 2 O. s. p. zakotvuje pravidlo nenapadnuteľnosti rozhodnutí vydávaných v exekučných konaniach odvolaniami a tiež potrebu ustanovenia každej prípadnej výnimky z takéhoto pravidla práve v osobitnom zákone majúcom sa tu primárne použiť (v Exekučnom poriadku). Ide tu tak o presný opak pravidla uplatňovaného v občianskom súdnom konaní (riadiacom sa výlučne úpravou v O. s. p.), v ktorom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa možno podať odvolanie takmer vždy a kde zákon vypočítava len výnimky z tohto pravidla - čiže prípady, kde odvolanie prípustné nie je (v tejto súvislosti porovnaj i ust. § 202 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.). Ak teda Exekučný poriadok v prípade konkrétneho rozhodnutia s možnosťou odvolania nepočíta, toto je neprípustné a na tom nič nemení, či odvolanie hodlá podať (alebo aj reálne podá) osoba na to oprávnená (účastník konania). Jedinou možnosťou odstránenia takéhoto (odvolaním nenapadnuteľného) rozhodnutia je tak (pri odhliadnutí od možnosti nápravy za pomoci mimoriadnych opravných prostriedkov alebo na Ústavnom súde Slovenskej republiky) prípad, kedy by bolo vydané vyšším súdnym úradníkom alebo justičným čakatelom (rozumej nie sudcom), pretože vtedy by už podaním včasného odvolania naň oprávnenou osobou došlo k zrušeniu rozhodnutia zo zákona (tu porovnaj aj ust. § 374 ods. 4 poslednej vety O. s. p.).

Odvolací súd bol toho názoru, že ak Exekučný poriadok v ustanoveniach upravujúcich zastavenie exekúcie odvolanie výslovne pripúšťa len proti rozhodnutiam, ktorými došlo k zastaveniu exekúcie z taxatívne vymedzených dôvodov, nemôže byť žiadnej pochyby o tom závere, že proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (podľa § 202 ods. 2 O. s. p. a § 58 ods. 5 Exekučného poriadku a contrario) zákon odvolanie neprípúšťa (nie je to tak teda nielen v prípade každého zamietnutia návrhu na zastavenie exekúcie, ale ani pri zastavení exekúcie z dôvodov uvedených v ust. § 57 ods. 1 písm. c/ - e/, i/ a j/ Exekučného poriadku).

Odvolací súd ďalej uviedol, že ak rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie v prejednávanej veci vydal vyšší súdny úradník súdu prvého stupňa, pri uplatnení už uvedených úvah musí byť zrejmé, že jedinou možnosťou odstránenia takéhoto rozhodnutia by bolo podanie voči nemu včasného odvolania na to oprávnenou osobou, čím by došlo k zrušeniu rozhodnutia zo zákona (§ 374 ods. 4 posledná veta O. s. p.). Exekučný poriadok však, aj napriek pojatiu poverených súdnych exekútorov do okruhu účastníkov exekučných konaní, týmto osobám status účastníka (na rozdiel od tzv. plnoprávných účastníkov v osobách oprávneného a povinného) obmedzil. Okrem toho, že priame vymedzenie okruhu účastníkov exekučného konania v Exekučnom poriadku spôsobuje aj nepoužiteľnosť ktorejkoľvek definície účastníka konania podľa O. s. p., obmedzenie statusu exekútora ako účastníka konania vyplýva priamo z ustanovenia § 37 ods. 1 Exekučného poriadku, ktoré priznáva súdnemu exekútorovi postavenia účastníka konania len v tých prípadoch, v ktorých sa rozhoduje o trovách exekúcie a úlohou súdu je preto vždy skúmanie, či ide o takéto rozhodnutie.

V posudzovanej problematike bolo nutné písomné podanie exekútora (viď č. I. 7 - 8 spisu) zo 17. júla 2012, doručené prvostupňovému súdu 26. júla 2012, považovať za podnet (teda nie návrh ako predmetné písomné podanie formálne označil samotný exekútor). Pritom exekútor (t. j. podnecovateľ, nie navrhovateľ) nie je v tomto konaní oprávnený podať návrh na zastavenie exekúcie. Navrhovateľom vo veci totiž bola počnúc okamihom podania návrhu na vykonanie exekúcie exekútorskému úradu dňom 12. júla 2007 (viď č. I. 2 spisu) Spoločná zdravotná poisťovňa, a.s. (v súčasnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.), výlučne ktorej prislúcha aj právo vyplývajúce z ust. § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku na podanie návrhu na zastavenie exekúcie, podľa ktorého exekúciu zastaví súd, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

V prejednávanej veci bolo potom zrejmé, že odvolanie súdneho exekútora (snažiace sa o zvrátenie spôsobu vyporiadania sa súdom prvého stupňa s jeho podnetom (návrhom z č. I. 7 - 8 spisu) na zastavenie konania) nebolo prípustné a odvolaciemu súdu tak neostalo iné, než takéto odvolanie po prejednaní veci bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. odmietnuť (podľa § 251 ods. 4 a § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.).

Odvolací súd poznamenal, že popri odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa súdny exekútor navrhoval, aby alternatívne jeho odvolací návrh bol považovaný za nový návrh na zastavenie exekúcie ním podaný, s čím sa bude musieť súd prvého stupňa relevantným spôsobom vyporiadať.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože tu šlo len o vypořádanie sa s čiastkovou otázkou procesnej povahy v ešte prebiehajúcim konaní, v ktorom potom rozhodnutie o trovách (vrátane trov tohto odvolacieho konania) patrí až konečnému rozhodnutiu.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie súdny exekútor z dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 Ústavy SR.

Súdny exekútor mal za to, že odvolací súd odmietnutím odvolania proti výroku uznesenia súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie, vydanom zamestnancom súdu - vyšším súdnym úradníkom, nerešpektoval generálnu klauzulu v čl. 142 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej možno podať odvolanie proti rozhodnutiu zamestnanca súdu vždy, ak ho vydal zamestnanec súdu a to oprávnenou osobou, t.j. každým, koho práva, povinnosti alebo právom chránené záujmy boli rozhodnutím zamestnanca súdu dotknuté alebo porušené.

Súdny exekútor uviedol, že odvolací súd odmietol odvolanie v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p., napriek tomu, že čl. 142 ods. 2 Ústavy SR umožňuje každej osobe, ktorej práva, povinnosti alebo právom chránené boli dotknuté alebo porušené podať odvolanie, čo znamená, že ust. § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. prelamuje generálna klauzula v čl. 142 ods. 2 Ústavy SR.

Podľa súdneho exekútora možno súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že pri rozhodovaní o zastavení exekúcie je oprávnenou osobou na podanie odvolania iba účastník exekučného konania ustanovený v § 37 ods. 1 (povinný a oprávnený), resp. iné osoby, ak im toto postavenie priznáva Exekučný poriadok, avšak platí to vždy len vtedy, ak v konaní o zastavení exekúcie rozhodne sudca, pretože len ten zabezpečuje svojim rozhodnutím ústavné garancie základného práva na spravodlivé konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy), resp. práva na súdnu ochranu (čl. 48 ods. 2 ústavy). Súdny exekútor tiež poukázal na to, že o majetkových pomeroch oprávneného vedel z ďalších dvoch exekúcií (ex 1126/2007 a Ex 1127/2007). Oprávnený na základe oznámenia exekútora o nemajetnosti povinného vedel a preto súhlasil so zastavením exekúcie pre nemajetnosť. Vyšší súdny úradník napriek tomu ešte požiadal oprávneného, či súhlasí so zastavením exekúcie, ten následne zmenil názor na zastavenie exekúcie. Vyšší súdny úradník, napriek tomu, že povinný - právnická osoba nemal majetok exekúciu nezastavil údajne preto, že exekútor nedostatočne zisťoval a šetril majetok, čo znamená, že exekútor má naďalej lustrovať majetok (aj keď žiadny neexistuje). Až v prípade, že súd uzná za dostatočnú lustráciu majetku povinného, zväži, či exekúciu zastaví, čo však znamená navýšenie trov exekúcie, ktoré uhradí oprávnený. Exekútor mal za to, že odvolací súd bol povinný vo veci začatého konania o zastavení exekúcie rozhodnúť vo veci samej a nie návrh na zastavenie odmietnuť z dôvodu, že exekútor nie je účastníkom exekučného konania. Súdny exekútor v dovolaní rozsiaľ argumentoval, prečo súdny úradník nemôže nikdy zabezpečiť ústavné garancie, ktoré vie zabezpečiť iba zákonný sudca. Vyšší súdny úradník neposkytuje záruky súdnej nezávislosti podľa čl. 1 Dohovoru. Uviedol, že ak bolo proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podané odvolanie, čo len proti jednému výroku, tak to vždy znamená, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka sa zrušuje a o odvolaní rozhoduje sudca vo všetkých výrokoch zrušeného rozhodnutia, teda vo všetkých nanovo. Toto ústavou garantované právo upravené v čl. 142 ods. 2 ústavy je previazané aj s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a má vždy prednosť pred úpravou upravenou v § 37 ods. 1, 2 Exekučného poriadku. Súdny exekútor zároveň poukázal na zásadu rovnosti zbraní, kontradiktórnosti súdneho konania, ako ja na právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania.

Súdny exekútor vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd výrok odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. Tiež navrhol, aby bolo exekučné konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ sa na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložila prejudiciálna otázka v znení: či má právo každý, koho práva, povinnosti alebo právom chránené záujmy boli dotknuté, alebo koho

práva boli porušené, teda aj exekútor, v rámci exekučného konania, v etape rozhodovania o zmene exekútora alebo v etape o zastavení exekúcie, resp. vo všetkých výrokoch uznesenia súdu vydaného zamestnancom súdu, ako oprávnená osoba podať opravný prostriedok (odvolanie), ak uznesenie súdu vydal zamestnanec súdu (vyšší súdny úradník) a nie zákonný sudca, v nadväznosti na generálnu klauzulu ustanovenú v čl. 142 ods. 2 Ústavy SR (bez ohľadu na znenie ust. § 202 ods. 2 a § 374 ods. 4 O. s. p.), v spojení s rozsudkom ESĽP sp. zn. 22006/07 Mihal proti SR, nakoľko rozhodnutím zamestnanca súdu sa nezaručuje základné právo ustanovené v čl. 46 ods. 1 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Resp. je porušované zároveň aj základné právo priznané v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie nepodal účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), neskúmal ďalej prípustnosť dovolania a vo veci rozhodol bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.).

Z ust. § 240 ods. 1 prvá veta O. s. p. vyplýva, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu môže podať účastník konania.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

V danom prípade dovolanie podal súdny exekútor napriek tomu, že v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, postavenie účastníka konania nemá. Iné osoby, ako oprávnený a povinný sú účastníkmi konania len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva Exekučný poriadok. O takýto prípad však zjavne nejde. Príkladom tejto skupiny účastníkov konania len pre určitý úsek konania sú tí, ktorí sú oprávnení zúčastniť sa a rozvrhového konania, dražiteľa, vydražiteľa a pod. V danom prípade v odvolacom konaní nebolo napadnuté rozhodnutie o trovách exekúcie, kedy by účastníkom konania bol poverený exekútor.

Pretože súdny exekútor nie je účastníkom konania, nie je oprávnený podať dovolanie, z tohto dôvodu bolo ním podané dovolanie odmietnuté ako dovolanie podané neoprávnenou osobou (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že súdny exekútor nie je účastníkom konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodoval o jeho návrhu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.